

Hyvinvointialan työ- ja elinkeinopoliittinen kehittäminen – HYVÄ

HYVÄ-OHJELMA 2011–2015

Toimintakertomus 2011–2012

Toimintasuunnitelma 2013–2015

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ
ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET
MINISTRY OF EMPLOYMENT AND THE ECONOMY

Lukijalle

Työ- ja elinkeinoministeriön strategisen HYVÄ-ohjelman toinen ohjelmakausi on puolivälissä. HYVÄ:n tavoitteena on hoito- ja hoivapalvelujen työ- ja elinkeinopoliittinen kehittäminen. Välineinä ovat TEM:n hallinnonalan välineet. Ohjelmaa toteutetaan laajassa yhteistyössä toimiala- ja yrittäjäjärjestöjen, eri ministeriöiden, kuntasektorin sekä elinkeinojen kehittämisorganisaatioiden kanssa.

Vuoden 2009 keväällä käynnistyneeseen hankkeeseen perustuva, pääministeri Jyrki Kataisen hallitusohjelman linjauksia toteuttava HYVÄ-ohjelma on tehnyt myös oman puoliväliarvionsa. Tässä yhteenvedossa kerrotaan, mitä on saatu aikaan vuosina 2011-2012 sen jälkeen, kun ohjelman tavoitteet ja toimenpiteet oli hyväksytty ministeriössä.

Ohjelman loppukautena, vuosina 2013-2015 keskitytään erityisesti toimialan yritysten kasvuun ja kansainvälistymiseen, palvelumarkkinoiden toimivuuden edistämiseen ja alan työvoimakysymysten lyhyen ja pitkän tähtäimen ratkaisuehdotusten laadintaan. Maaliskuussa 2015 vedetään yhteen tulokset, arvioidaan onnistumiset ja epäonnistumiset ja raportoidaan toimialan yritystoiminnan kehittymisestä.

Hyviä lukuhetkiä!

Ulla-Maija Laiho

Kehitysjohtaja

Sisältö

I TOIMINTAKERTOMUS 2011–2012.....	4
1 HYVÄ-ohjelman asettaminen ja työn organisointi	4
2 HYVÄ-ohjelman toteutus 2011–2012.....	5
2.1 Palvelumarkkinoiden kehittäminen	5
2.2 Hoito- ja hoiva-alan yrittäjyyden ja yritysten toimintaedellytysten parantaminen	6
2.3 Hoito- ja hoivapalvelualan työvoimatarpeiden tyydyttäminen	
2.4 Asiakaslähtöisten palvelujen kehittäminen.....	7
2.5 Ohjelman tietopohjan päivittäminen ja sen kehittäminen.....	7
3 Vaikuttaminen eri hallinnonalojen vastuulla oleviin valmisteluihin.....	8
4 HYVÄ-neuvottelukunnan toiminta	8
5 HYVÄ-tilaisuudet 2011–2012.....	10
6 Ohjelman viestintä	10
7 Ohjelman julkaisut.....	11
II HYVÄ-ohjelman toimenpiteet 2013–2015	12

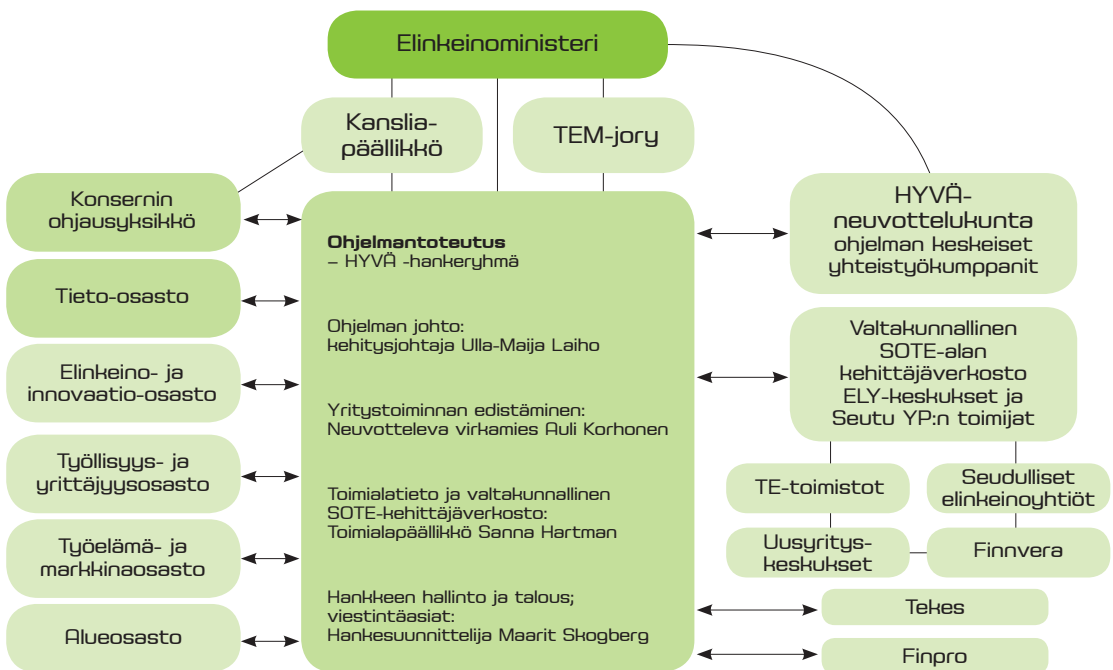
I TOIMINTAKERTOMUS 2011–2012

1 HYVÄ-ohjelman asettaminen ja työn organisointi

Työ- ja elinkeinoministeriö vastaa pääministeri Jyrki **Kataisen** hallituksen ohjelman painopiste-alueesta III, ”kestävän talouskasvun, työllisyyden ja kilpailukyvyen edistäminen”. Tällä painopistealueella keskeisenä tavoitteena on *elinkeinorakenteen monipuolistaminen ja vahvistaminen mm. kehittämällä palvelumarkkinoita ja hyvinvointisektoria*. Hallitusohjelman perusteella työ- ja elinkeinoministeriö asetti 24.8.2011 maaliskuuhun 2015 saakka ulottuvan strategisen ohjelman hoito- ja hoiva-alan työvoima- ja elinkeinopoliittiseksi kehittämiseksi (HYVÄ). Ohjelma jatkaa vuonna 2009 asetetun hyvinvointihankkeen toimintaa hallitusohjelman mukaan uudistetuin tavoittein ja toimenpitein.

Valtioneuvoston 5.10.2011 hyväksymän hallitusohjelman strategisen toimeenpanosuunnitelman (HSA) mukaan HYVÄ II-ohjelma on yksi em. painopistealuetta toteuttavista kärkihankkeista. HSA:ssa HYVÄ II-ohjelman toimintalinjoiksi on määritelty hyvinvointipalvelut kasvualana, palvelumarkkinoiden toimivuus ja asukaslähtöiset, tulokselliset palvelut. Tämän mukaisesti valmisteltiin ohjelman tavoitteet ja toimenpiteet.

HYVÄ-ohjelman toteutus- ja ohjausrakenne TEM:in hallinnonalalla

TEM asetti 5.10.2011 HYVÄ-ohjelman neuvottelukunnan, jossa ovat edustettuina alan toimiala- ja yrittäjäjärjestöt, elinkeinoyhtiöt, uusyrityskeskukset, henkilöstöjärjestöt, STM, VM, OKM, Suomen Kuntaliitto, Helsingin ja Kuusamon kaupungit sekä Pohjois-Karjalan maakuntaliitto. Neuvottelukuntaan kutsuttiin myös edustajat THL:stä, TESO:sta, Valvirasta ja Lääkäripalveluyritykset ry:stä. Neuvottelukunnan puheenjohtajaksi nimettiin elinkeinoministeri ja varapuheenjohtajana kansliapäällikkö.

Ohjelman toteutuksesta vastaa työtä päätoimisesti tekevä neljän hengen hankeryhmä. Toteutus perustuu kiinteään yhteistyöhön ministeriön eri osastojen ja yksiköiden, TEM:n hallinnonalan muiden toimijoiden samoin kuin hallinnonalan ulkopuolisten sidosryhmien kanssa.

2 HYVÄ-ohjelman toteutus 2011–2012

Vuosiksi 2011–2015 asetetun HYVÄ-ohjelman linjaukset ja toimenpiteet valmisteltiin yhteistyössä ohjelman yhteistyökumppanien ja sidosryhmien kanssa. Ennen TEM:n johtoryhmäkäsittelyä valmistellut ehdotukset käsiteltiin osastojen johtoryhmissä (pl. energiaosasto). Ministeriön johtoryhmä hyväksyi HYVÄ-ohjelman linjaukset ja toimenpidekokonaisuudet 23.11.2011.

Ohjelman tavoitteiksi asetettiin (1) hoito- ja hoivapalvelujen tuottamisen edellytysten vahvistaminen ja (2) toimialan kasvun ja kansainvälistymisen edistäminen.

Tavoitteiden yhteydessä hyväksyttiin myös niitä toteuttavat toimenpiteet. Toimenpiteiden toteutus on jäsennetty seuraaviin kokonaisuuksiin:

- palvelumarkkinoiden kehittäminen
- yritystoiminnan edellytysten parantaminen
- osaavan työvoiman saannin turvaaminen
- palvelujen asiakaslähtöisyyden kehittäminen

2.1 Palvelumarkkinoiden kehittäminen

Palvelumarkkinoiden toimivuuden kehittämiseen TEM vaikuttaa kilpailua ja hankintoja koskevan lainsäädännön perusteella (työelämä- ja markkinaosasto) ja välillisesti tukemalla julkisen markkinan avaamista, hankintamenettelyjä ja uusia toimintamalleja koskevaa kehitystyötä (HYVÄ, EIO, Tekes).

Kuntien palvelu- ja hankintastrategioiden merkitystä markkinoiden kehittymiseen käsiteltiin useissa HYVÄ-ohjelman järjestämissä valtakunnallisissa ja alueellisissa tilaisuuksissa (kts. kohta tilaisuudet). Niissä markkinoitiin myös Tekesin ohjelmia (SOTE-ohjelma) ja rahoitusta (innovatiiviset hankinnat).

HYVÄ-neuvottelukunta käsitteli asiaa palvelumarkkinoiden toimivuutta vuoden 2012 ensimmäisessä kokouksessaan ja ehdotti kuntalain kokonaisuudistukseen liittyen palvelustrategioiden sisällyttämistä kunnan toimintaa ja taloutta ohjaaviin säädöksiin. Neuvottelukunta piti myös välttämättömänä, että toimialan valvonnassa julkiset ja yksityiset tuottajat ovat yhdenvertaisessa asemassa. Linjausta on tuotu johdonmukaisesti esiin asiaan liittyvissä TEM:n lausunnoissa ja eri niissä eri hallinnonalojen valmisteluprosesseissa, joissa TEM on edustettuna.

2.2 Hoito- ja hoiva-alan yrittäjyyden ja yritysten toimintaedellytysten parantaminen

Yrittäjyyden edellytysten kehittämisessä pääpaino vuonna 2011–2012 oli perustyössä: toimialaosamisen ja -tietoisuuden vahvistamisessa julkisissa yrityspalveluissa, niiden tunnettuuden lisäämisessä yrittäjien keskuudessa sekä alueellisen elinkeinokehittämisen verkottamisessa ohjelmaan. Toimialan palveluviennin edistämässä päästiin hyvään vauhtiin terveysmatkailussa.

1. Toimialaa koskevan yrityspalvelun kehittämiseksi HYVÄ-hankeryhmä on yhteistyössä koulutus- ja kehittämiskeskus Salmian kanssa ja TEM:n alueosaston rahoituksella toteuttanut seudullisissa yrityspalveluorganisaatioissa toimiville yritysneuvojille tarkoitetun *SOTE-alan täydennyskoulutuksen*. Koulutuksen on suorittanut 90 yritysneuvojaa.
2. HYVÄ-hankeryhmä laati SOTE-yrityksille ja yrityksen perustamista suunnitteleville *oppaan julkisista yrityspalveluista* koskien erityisesti sitä, kuinka SOTE-yritykset voivat hyödyntää yritysten osaamisen kehittämispalveluja liiketoiminnassaan. Opas on hallinnonalan ensimmäinen toimialanäkökulmasta laadittu yrityspalvelujen opas, ja sen menekki on ollut erinomainen.
3. TEM asetti elokuussa 2012 *valtakunnallisen sosiaali- ja terveyspalvelualan (SOTE) kehittäjäverkoston*, jonka alueelliset yhdyshenkilöt edustavat ELY-keskuksia. Verkoston jäsenet tuottavat alueeltaan SOTE-markkinoita ja alan yritystoimintaa koskevaa tietoa alueellisen elinkeinopoliittikan tarpeisiin ja HYVÄ-ohjelman tuottaman tiedon täydentäjäksi. Verkoston avulla tavoitetaan myös yritykset (esim. Finpron kansainvälistymisverkoston kokoaminen jne.).
4. Osallistuttiin TEM:n nimeämänä Suomen edustajana komission asettaman sosiaalista/yleiskunnallista yrittäjyyttä koskevan aloitteen asiantuntijaryhmän työhön (Korhonen). Työryhmäjäsensyys on siirretty loppuvuodesta 2012 työllisyys- ja yrittäjyysosastolle.
5. Syksyllä 2012 toteutettiin *Hypää yrittäjyydestä -kampanja*, jolla alueilla tehtiin näkyväksi SOTE-alan yritysten merkitystä hyvinvointipalvelujen tuottamisessa ja kehittämisessä. Lisäksi haluttiin tehdä yrittäjille tutuksi ELY-keskusten ja seudullisen yrityspalveluverkoston toimijoita ja kuulla yritysten odotuksia yrityspalvelujen kehittämiseksi. Kampanja koostui eri puolilla Suomea toteutetuista aluetilaisuuksista (yhteensä 15 tilaisuutta, joihin osallistui noin 500 henkilöä) ja toimialaa koskevista tuoreista selvityksistä sekä yhteistyössä Terveys- ja Sosiaalialan Yrittäjät TESOn ry:n kanssa toteutusta, yrityskenttään laajasti jaetusta HYVÄ-ohjelman esittelymateriaalista.
6. Käynnistettiin keväällä 2012 *Finland Care-ohjelma* hoito- ja hoivapalvelujen kansainvälistymisen ja viennin edistämiseksi, kärkenään terveysmatkailu. Ohjelmaa koordinoi Finpro ja sopimuksen sen toteuttamisesta on tehnyt jo yli 20 terveyspalvelualan yritystä. Ohjelman kärkenä on Venäjä, erityisesti Pietarin alue. www.finlandcare.ru

2.3 Hoito- ja hoivapalvelualan työvoimatarpeiden tyydyttäminen

Toimialan työvoimakysymyksissä keskityttiin työvoimatarpeiden tulevaa kehitystä koskevien tarpeiden täsmentämiseen, hoiva-avustajan tehtäviin valmiudet antavaan työvoimakoulutukseen sekä alan henkilöstön kansainvälisen rekrytoinnin kehittämistarpeisiin.

7. Julkaistiin lokakuussa 2012 ensimmäinen SOTE-alaa koskeva selvitys, jossa alan työvoiman tarjontaa ja tarvetta tarkasteltiin yhtäaikaisesti ja niihin lukuihin perustuen, joilla alan koulutusta eri koulutusasteilla tarjotaan. Selvitystä ja sen johtopäätöksiä käsiteltiin HYVÄ-neuvottelukunnassa sekä työministeri Ihalaisen johtamassa työelämän rakennemuutos ja

työmarkkinoiden toimivuus -ohjelman neuvottelukunnassa. Selvityksen pohjalta käynnistettiin TEM:n, STM:n, OKM:n kesken valmistelu hallinnonalojen rajat ylittävistä lyhyen ja pitkän tähtäyksen jatkotoimista työvoimatarpeen tyydyttämiseksi.

8. Toteutettiin yhteistyössä STM:n, OKM:n ja OPH:n kanssa kevästä 2011 alkaen työvoimapolitiittisella koulutusmäärärahalta seitsemällä ELY-keskusalueella lähihoitajatutkinnon osiin perustuvaa koulutusta vanhus- ja vammaispalvelujen avustaviin tehtäviin (hoiva-avustajat). Koulutukseen on vuoden 2012 loppuun mennessä valittu noin 2000 hakijasta yli 500 henkilöä. Heistä yli 360 henkilöä on aloittanut koulutuksen; helmikuuhun 2013 mennessä koulutuksen suorittaneita on 236. Työvoimapolitiittisen koulutuksen rahoitusta on tähän mennessä koulutukseen käytetty noin 3,5 miljoonaa euroa.

Valvira ja aluehallintovirastot ilmoittivat syksyllä 2012 hyväksyvänsä hoiva-avustajat vanhus- ja vammaispalveluyksiköiden henkilöstömitoitukseen. Koulutuksen tulosten seuranta ja arviointi on meneillään ja arviointiraportti valmistuu toukokuussa 2013 aikana.

9. EU/ETA-alueen ulkopuolisista maista rekrytoitavien sairaan- ja lähihoitajien rekrytointiprosessin kehittämistä koskeva yhteistyöhanke käynnistettiin TEM:n, STM:n, OKM:n, Valviran, työmarkkinajärjestöjen, yksityisen työvoimapolitiittisen palvelun ja eräiden suurten julkisten työnantajien edustajien kesken (HYVÄ hoitajarekry); prosessin kehittämistarpeet kartoitettiin. Työvoimatarpeen ja siihen liittyen KV-rekrytoinnin tarpeen erilaisista käsityksistä johtuen tuotettiin alussa mainittu tarpeen ja tarjonnan selvitys. Jatkotyö kytketään osaksi työvoimatarpeen tyydyttämistä koskevaa kokonaisvalmistelua.

2.4 Asiakslähtöisten palvelujen kehittäminen

Hoito- ja hoiva-alan yritysten kehittämistoimia palvelujen asiakslähtöisyyden parantamiseksi tuetaan ensisijaisesti Tekesin rahoituksella. HYVÄ-ohjelma keskittyy asiakasvalintaan tukevien toimintamallien kehittämiseen.

10. Asiakasvalinnan (Suomessa käytännössä palvelusetelin käyttö) edistämiseksi käynnistettiin ”HoivaSuomi.fi” palvelun kehittäminen osana STM:n hallinnonalan vastuulla olevan Palveluvaaka -palvelun toteutusta ja koordinoituna SADE-ohjelmaan. Kysymyksessä on internetissä oleva valtakunnallinen palvelu, jonka avulla vanhuspalvelujen etsijä löytää palvelun tuottajat, voi vertailla palveluja ja antaa niistä palautetta. Kehitystyöstä tehtiin sopimus TEM:n ja THL:n kesken.
11. Asiakasvalinnan eri vaihtoehtoja (Ruotsin frivalhet, Tanskan malli) tuotiin esiin HYVÄ-ohjelman viestinnässä (www-sivut, HYVÄ-uutiset).

2.5 Ohjelman tietopohjan päivittäminen ja sen kehittäminen

Markkinoiden kehittymisestä tuotettiin tietoa terveystietopalvelualan toimialaraportissa 2011 ja toimialapäällikön rahoitusnäkemyksissä sekä sosiaalipalvelualan toimialaraportissa 2012 (www.temtoimialapalvelu.fi). Palveluasumisen markkinoiden kehitystä koskeva erillisraportti julkaistiin syyskuussa 2012 ja sen päivitys tammikuussa 2013.

Toimialaraporteista vastaava toimialapäällikkö vastaa yhteistyössä ELY-keskusten SOTE-verkostoon kuuluvien alueiden alueellisten analyysien kehittämisestä.

3 Vaikuttaminen eri hallinnonalojen vastuulla oleviin valmisteluihin

HYVÄ-ohjelman linjausten pohjalta osallistuttiin seuraaviin, toimialan kehittämisen kannalta keskeisiin valtionhallinnon valmisteluprosesseihin (työryhmätyö):

- Ikääntyvän väestön asumisen kehittämistä koskeva YM:n asettama työryhmä (Laiho, Ukkola/TMO)
- Kuntalain kokonaisuudistus (palvelumarkkinoiden toimivuus, kuntien toiminta markkinoilla, kilpailuneutraliteettikysymykset) - VM:n asettama kuntalain kokonaisuudistuksen seurantar ryhmä (Laiho) ja kunnat ja markkinat -ryhmä (Elise Pekkala, TMO)
- EU:n potilasdirektiivin toimeenpano - STM:n asettama toimeenpanon valmistelun ohjausryhmä (Laiho, Korhonen)
- Kansallisen syöpäkeskuksen perustaminen - STM:n asettama työryhmä (Laiho, Korhonen)
- Vanhuspalvelujen laatusuosituksen uudistaminen - STM:n asettama työryhmä (Laiho, Korhonen)
- KASTE-ohjelman toteutus - ohjelma neuvottelukunta (Laiho, kansliapäällikön henk. koht. varajäsen)
- KASTE-ohjelman osaohjelman VI tukiryhmä, työterveyslaitoksen asettama (Korhonen)
- Terveystuotannon tuotantopoliittiset vaihtoehdot (TUOTA) -tutkimushanke ohjausryhmä, Kuntaliiton asettama (Korhonen)
- Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluhakemistojen koordinaation ohjausryhmä, STM:n asettama (Korhonen)
- Palveluvaaka verkkopalvelun kehittäminen, ohjausryhmä THL:n asettama (Korhonen)
- HoivaSuomi työryhmä; THL:n asettama (Korhonen)

4 HYVÄ-neuvottelukunnan toiminta

Hyvä-neuvottelukunta kokoontui 20.10.2011 ministeri Häkämiehen johdolla järjestäytymiskokoukseen Säätytalolle. Vuoden 2012 aikana HYVÄ-neuvottelukunta kokoontui neljä kertaa. Kokoustyöskentelyssä otettiin käyttöön teemoittainen käsittely eli kulloinkin keskityttiin yhteen, ohjelman tavoitteiden kannalta keskeiseen teemaan. Ne olivat vuonna 2012:

- 16.2. Hoito- ja hoiva-alan yritystoiminnan edistäminen; aito kilpailu ja toimivat markkinat
- 31.5. Kunnan palvelustrategia hoito- ja hoivapalvelujen tuotannon ohjaamisessa
- 10.10. Hoito- ja hoivapalvelualan osaavan työvoiman saanti
- 3.12. Toimialaa koskevat kehittämishankkeet; Tekesin ja Sitran hankkeet

HYVÄ-neuvottelukunnan kokoonpano toimikaudella 1.10.2011–31.12.2012

Puheenjohtaja Elinkeinoministeri Jan Vapaavuori (Jyri Häkämies), Työ- ja elinkeinoministeriö

Varapuheenjohtaja Kansliapäällikkö Erkki Virtanen, Työ- ja elinkeinoministeriö

Pääsihteeri Kehitysjohtaja Ulla-Maija Laiho, Työ- ja elinkeinoministeriö

Sihteeri Neuvotteleva virkamies Auli Korhonen, Työ- ja elinkeinoministeriö

JÄSENET

- Kansliapäällikkö (osastopäällikkö) Päivi Sillanaukee, Sosiaali- ja terveysministeriö Osastopäällikkö Raimo Ikonen
- Ylijohtaja Päivi Laajala, Valtiovarainministeriö Neuvotteleva virkamies Anne-Marie Välikangas
- Ylitarkastaja Sari Virta (ylitarkastaja Kirsi Laine), Opetus- ja kulttuuriministeriö Ylitarkastaja Johanna Moisio
- Varatoimitusjohtaja Tuula Haatainen (varatoimitusjohtaja Kari Nenonen), Suomen Kuntaliitto Johtaja Tarja Myllärinen (johtaja Sami Uotila)
- Apulaiskaupunginjohtaja Laura Rätty, Helsingin kaupunki Sosiaalijohtaja Paavo Voutilainen
- Kehitysjohtaja Kari Hakari, Tampereen kaupunki Tilaajapäällikkö Erkki Lehtomäki
- Kaupunginjohtaja Timo Halonen, Kuusamon kaupunki Hallintojohtaja Markku Kämäräinen
- Maakuntasuunnittelija Irma Ahokas-Kukkonen, Pohjois-Karjalan maakuntaliitto Kuntakehityspäällikkö Seppo Tiainen
- Kehittämisjohtaja Sari Kesäniemi (Hänninen), Seudulliset kehittämissyhteisöt SEKES ry Toiminnanjohtaja Yrjö Westling
- Kehittämisspäällikkö Heikki Pietarinen, Suomen Uusyrittäjäkeskukset ry Toimitusjohtaja Pia Backman
- Elinkeinoasioiden päällikkö Kari Jääskeläinen (varatoimitusjohtaja Anssi Kujala), Suomen Yrittäjät ry, Elinkeinopoliittinen asiamies Tuomas Telkkä (elinkeinoasioiden päällikkö Kari Jääskeläinen)
- Elinkeinopoliittinen asiantuntija Aino Närkki, Sosiaalialan Työnantajat ry Toimitusjohtaja Tuomas Mänttari
- Toimitusjohtaja Merja Hirvonen (toimitusjohtaja Pia Pohja), Terveyspalvelualan Liitto ry Elinkeinopoliittinen asiantuntija Jarno Talvitie
- Kehittämisspäällikkö Kirsti Markkanen, TEHY ry Asiamies Kenneth Snellman
- Suunnittelija Marjo Katajisto (päällikkö Päivi Niemi-Laine) Julkisten ja hyvinvointialojen liitto - JHL ry, Sopimustoimitsija Sari Bäcklund (suunnittelija Marko Katajisto)
- Kunta-asiantuntija Jussi Salo, Suomen lähi- ja perushoitajaliitto - SuPer ry Johtaja Anne Sainila-Vaarno
- Edunvalvontajohtaja Marja Lounasmaa, Julkis- ja yksityisalojen toimihenkilöliitto JYTY ry Työmarkkina-asiamies Juha Isoniemi
- Puheenjohtaja Tero Ristimäki, Sosiaalialan korkeakoulutettujen ammattijärjestö TALENTIA ry, Kehittämisspäällikkö Mervi Tolonen
- Neuvottelupäällikkö Jorma Palola, Kuntatyönantajat KT Neuvottelupäällikkö Henriikka Nybondas-Kangas (kehittämisspäällikkö Riikka-Maria Yli-Suomu)
- Johtaja Eeva Kuuskoski, Suomen Sosiaali- ja Terveys ry - Soste Johtaja Riitta Särkelä
- Johtava asiantuntija Jonna Stenman, Suomen Itsenäisyyden juhlarahasto SITRA Johtava asiantuntija Kimmo Haahkola
- Johtaja Sisko Seppä, Raha-automaattiyhdistys RAY Seurantapäällikkö Janne Jalava

PYSYVÄT ASIAANTUNTIJAT

- Ylijohtaja Marina Erhola, Terveysten ja hyvinvoinninlaitos THL
- Kehittämisspäällikkö Hanna Ahonen, Sosiaali- ja terveysalan valvontavirasto VALVIRA
- Toiminnanjohtaja Ismo Partanen, Lääkäripalveluyritykset ry LPY
- Toiminnanjohtaja Marjo Rönkä, Terveys- ja sosiaalialan yrittäjät TESO ry

5 HYVÄ-tilaisuudet 2011–2012

HYVÄ-hankeryhmä järjesti useita valtakunnallisia ja alueellisia tilaisuuksia ohjelman tavoitteiden ja toimenpiteiden esiin tuomiseksi, toimialaa koskevan kehittämiskeskustelun tukemiseksi ja eri toimijoiden yhteistyön vahvistamiseksi. (Luettelo tilaisuuksista osallistujamäärineen asiakirjan lopussa.)

6 Ohjelman viestintä

Viestinnässä keskityttiin ohjelman tavoitteiden ja toimenpiteiden tunnetuksi tekemiseen ja yksittäisten toimenpiteiden etenemistä koskevaan viestintään.

Ohjelman www-sivuille koottiin kaikki ohjelman toteutusta koskeva tieto, mutta sen lisäksi myös ohjelman tavoitteiden kannalta kiinnostavaa materiaalia ja käytännön esimerkkejä mm. erilaisen toimialan yritysten hyvistä käytännöistä (www.tem.fi/hyva).

Vuonna 2011 toteutettiin erillinen HYVÄ-ohjelman hoivapalvelut teema-uutiskirje TEM-uutiskirjeen jakelulla.

Sähköinen uutiskirje HYVÄ-uutiset julkaistiin kolme kertaa vuonna 2012. TEM-uutiskirjeeseen on tuotettu ohjelman toteutusta koskevia uutisia. HYVÄ-ohjelma viesti aktiivisesti myös hallinnon-alan sisällä hyödyntäen ELY:jen ja TE-toimistojen sisäisiä, että ulkoisia verkkosivustoja.

Hyvä-ohjelman toteutukseen liittyviä TEM:n tiedotteita annettiin vuosina 2011–2012 seuraavasti:

- Yksityisten sosiaalipalvelujen kasvu vaatii palvelumarkkinoiden kehittymistä 20.11.2012 (Toimialaraportti)
- Terveysmatkailusta saatavissa merkittäviä vientituloja Suomeen 5.12.2012
- Venäläisiä terveysmatkailijoita houkutellaan Suomeen 29.10.2012
- Sosiaali- ja terveysalan työvoimapulan selittäminen edellyttää rekrytointia ulkomailta 8.10.2012
- Palveluasumisen markkinat kasvavat ja keskittyvät 19.9.2012
- Rahoitusnäkemykset suuntaavat toimialojen julkista rahoitusta 21.3.2012 (Toimialapäällikön rahoitusnäkemykset)
- Yksityisen sektorin rooli terveyspalveluissa kasvaa 8.12.2011 (Toimialaraportti)
- Tavoitteena asiakaslähtöiset hyvinvointipalvelut toimivilla markkinoilla 8.12.2011

7 Ohjelman materiaalit 2011–2012

HYVÄ-ohjelman julkaisut ja esitteet

- Hyvinvointialan työ- ja elinkeinopoliittinen kehittäminen – HYVÄ 2011–2015, Tavoitteet ja toimenpiteet (Esitteet 8.12.2011)
- HYVÄ 2011–2015 (Esitteet 8.12.2011)
- Omsorgsföretagande i Sverige – en möjlighet för finländska företag (Brochyrer 22.03.2012)
- Hoivayrittäjyys Ruotsissa – mahdollisuus suomalaisille yrityksille (TEM esitteet 22.3.2012 – esitteen päivitys)
- Hoito- ja hoivayrittäjyyden tukena (TEM esitteet 12.9.2012)
- Palveluasumisen markkinat Suomessa 2010-luvun vaihteessa (TEM raportteja 24/2012 19.9.2012)
- Mistä tekijät sosiaali- ja terveystalalle – työvoimatarpeen ja -tarjonnan kehitys vuoteen 2025 (TEM analyysseja 43/2012 8.10.2012)
- Till stöd för företagande inom vård och omsorg – offentliga företagstjänster (Broschyrer 23.10.2012)

SOTE toimialajulkaisut

- Toimialaraportti – Terveyspalvelut 2011
- Toimialapäällikön rahoitusnäkemykset 3/2012
- Toimialaraportti – Sosiaalipalvelut 12/2012

Sähköiset uutiskirjeet

- TEM:n teema-uutiskirje – Hyvinvointiohjelma 5.10.2011
- TEM-uutiskirjeet
- HYVÄ-uutiset 1–3/2012

II HYVÄ-ohjelman toimenpiteet 2013–2015

HYVÄ-ohjelman toimenpiteiden toteutus on edennyt vuonna 2012 tavoitteiden mukaisesti. Erityisen onnistuneita kokonaisuuksia olivat yritysneuvojien SOTE-erikoistumiskoulutus ja siihen tuotettu tukimateriaali, FinlandCare-ohjelman terveysturmatkailuhankkeen käynnistyminen, toimialan työvoimatarvetta koskenut selvitys ja sen aikaansaama keskustelu sekä työvoimakoulutus SOTE-alan avustaviin tehtäviin.

HYVÄ-ohjelman toteutus 2013–2015 perustuu edelleen ministeriön marraskuussa 2011 hyväksymiin tavoitteisiin ja painopisteisiin. Edelleen kesken olevat prosessit viedään päätökseen vuoden 2015 alkuun mennessä. Samanaikaisesti juurrutetaan ohjelmassa kehitettyjä toimintatapoja hallinnonalan perustoimintaan. Ohjelman päätösraportti, toteutuksen arviointi ja toimialan kokonaiskehitystä koskevat raportit julkaistaan maaliskuun 2015 loppuun mennessä.

Ohjelman toimenpiteiden toteutus on nostanut esiin uusia tarpeita ja painotuksia, jotka otetaan jatkotyössä huomioon. Seuraavassa on tiivistetysti kuvattu ne painotukset, joilla ohjelman toimenpidekokonaisuuksia vuosina 2013–2015 toteutetaan.

Palvelumarkkinoiden edistäminen

Vaikutetaan eri hallinnonaloilla meneillään olevissa prosesseissa siihen, että palvelumarkkinoiden toimivuus ja asiakasohjautuvuus paranee, kilpailun esteet poistetaan ja julkinen markkina avautuu erilaisille palvelutuotantovaihtoehdoille. Näistä prosesseista keskeisimpiä ovat kuntalain kokonaisuudistus ja EU:n potilasdirektiivin toimeenpano sekä hankintalainsäädännön uudistaminen.

Yhteistyössä STM:n ja Valviran kanssa toimitaan siten, että kaikki palveluntuottajat, niin yksityiset kuin julkisetkin ovat keskenään tasavertaisessa asemassa alaa koskevan sääntelyn ja valvonnan suhteen.

Yhteistyössä valtakunnallisen kehittäjäverkoston kanssa edistetään alueellista elinkeinopoliittista työtä kuntien palvelu- ja hankintastrategioiden kehittämiseksi sekä julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyön vahvistamiseksi.

Osaavan työvoiman saannin turvaaminen

Laaditaan yhteistyössä STM:n, OKM:n ja keskeisten sidosryhmien kanssa esitykset niiksi lyhyen ja pitkän tähtäyksen keinoiksi, joilla varmistetaan osaavan työvoiman saanti hoito- ja hoivapalveluihin väestön ikääntyessä, palvelutarpeiden kasvaessa ja muuttuessa ja nuorisoikäluokkien pientyessä.

Jatketaan työvoimakoulutusta alan avustaviin tehtäviin huomioiden koulutuksesta tehtävän arvioinnin tulokset ja johtopäätökset. Laajennetaan koulutus koko maahan. Käynnistetään mm. maassa jo asuville maahanmuuttajaryhmille kohdennettuja koulutuksia, joissa kehitetään ratkaisuja erityisesti kielen oppimisen tehostamiseen.

Työelämän laadun ja tuottavuuden kehittämisessä tehdään tiivistä yhteistyötä TEM:n strategisen työelämän laatu-ohjelman ja Tekesin kanssa.

SOTE-yritysten yhteistyön, verkottumisen ja kasvun edistäminen

Keskitytään alan yritysten yhteistyö- ja verkottumismuotojen ja yritysten kasvun edistämiseen. Tämä tukee alan yritysten kansainvälistymisen ja viennin tavoitteita. Yhteistyössä HYVÄ-yhteistyöverkoston kanssa toteutetaan erityisesti SOTE-kasvuyrittäjyyteen keskittyvä alueellinen seminaarisarja.

Kootaan yhdessä yrittäjien ja yhteistyöverkoston kanssa kasvuyrittäjyyden teesit ja luodaan kasvumalli yritysten kasvun tueksi ja muun muassa kasvuyölä-mallin hyödyntämiseksi. HYVÄ-verkoston kautta etsitään kasvuhaluista yrityksistä myös kansainvälistymishankkeeseen.

Yritysten kansainvälistyminen ja vienti – FinlandCare

Koko hoito- ja hoivapalvelualan viennin edistämiseksi kehitetään FinlandCare-ohjelmasta kansallinen ohjelma, joka kokoaa terveys-, hoiva- ja asiantuntijapalvelut yhteisen brändin ja ylläpito- ja kehittämisorganisaation piiriin.

Tuetaan terveysturmatkailuhankkeen tehokasta toteutumista ja laajennetaan tarkastelua myös EU-alueeseen (potilasdirektiivin voimaan astuminen 2014).

Kootaan hoivapalvelualan sekä alan laite- ja apuvälineyritysten kansainvälistymis- ja vientiverkosto (toteutusvastuussa Finpro) ja käynnistetään sen viennin edistämistoimet.

Kootaan FinlandCare-ohjelman toteutusta koordinoiva ja ohjaava ohjausryhmä.

Selvitetään yhteistyössä alan toimijoiden kanssa edellytykset perustaa organisaatio ylläpitämään ja kehittämään FinlandCare-toimintaa (vrt. Swecare) hanketoiminnan päättymisen jälkeen. Selvityksen perusteella tehdään tarvittavat ratkaisut.

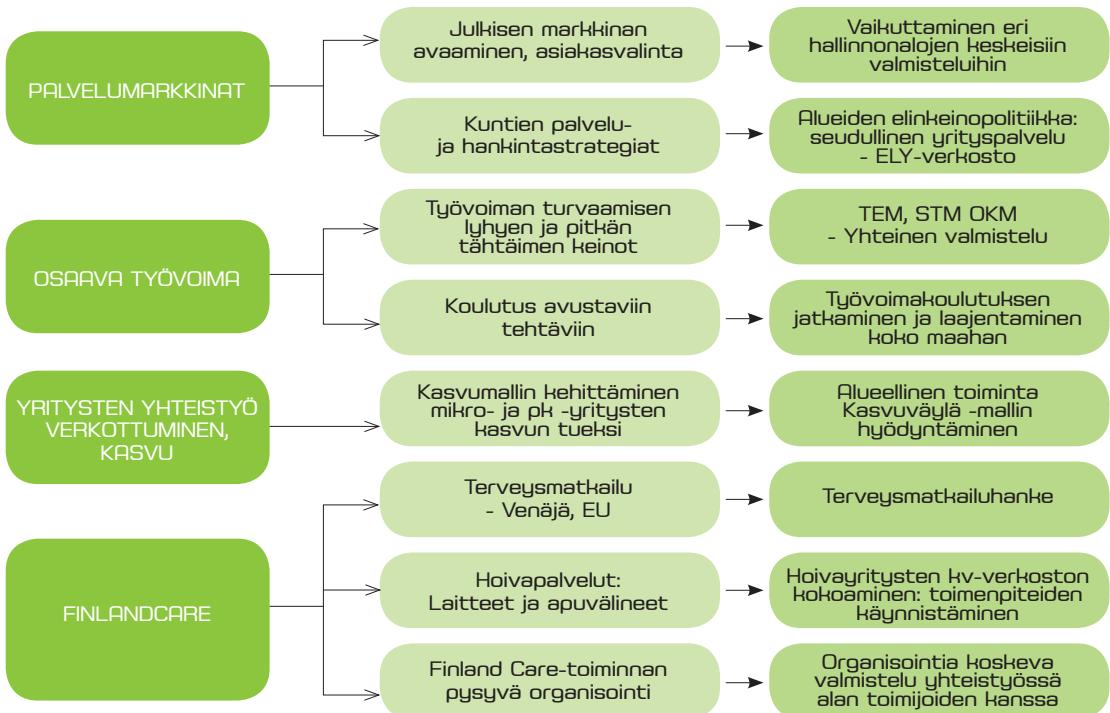
Toimialaa koskevan tietopohjan syventäminen ja päivittäminen

TEM:n toimialapalvelun tuottamia toimialakatsauksia täydennetään ELY-keskusalueittaisilla katsauksilla yhteistyössä ELY-keskusverkoston kanssa.

Hoito- ja hoivapalvelualan markkinoiden ja yritystoiminnan kehityksestä 2009-2014 tuotetaan selvitys maaliskuuhun 2015 mennessä (osa loppuraporttia).

Hyvistä käytännöistä (Suomi sekä kansainväliset esimerkit) tuotetaan yhteenvedo osana ohjelman loppuraportointia.

HYVÄ 2013–2015

HYVÄ-ohjelman tilaisuudet vuosina 2011–2012

2011	
Tilaisuus	Aika
HYVÄ-ohjelman hankevalmistelun toimijatapaamiset	23.8. / 24.8. / 1.9.
Kumppanuudella tuloksiin - hyvinvointialan kehittämispäivät	20.-21.9.
Kuulemistilaisuus HYVÄ-ohjelmasta	31.10.
Rohkeasti maailmalle - Hyvinvointialan kansainvälistyminen ja vienti	15.11.
HYVÄ-päivä - Terveyspalvelut 2011 toimialaraportti	8.12.
2012	
Tilaisuus	Aika
HYVÄ ELY-aluekierros: Alueellisten yhteistyötilaisuuksien tarkoituksena oli kartoittaa hyvinvointialan elinkeinopoliittinen kehittämistilanne alueella, arvioida eri toimijoiden kehittämissyhteistyön määrä ja laatu, käsitellä alueellisia ja kansallisia toimialan kehittämisen tavoitteita ja toimenpiteitä ja sopia yhteistyön kehittämis-toimenpiteistä ja aikatauluista.	Kevät 2012
Hoito- ja hoivapalvelualan valtakunnalliset kehittäjäpäivät	19.-20.9.
Yritysneuvojen täydennyskoulutus sosiaali- ja terveysalalle	1.-2.10.
Hyvää yrittäjyydestä -kampanja: Yhteistyössä Suomen Yrittäjien, Terveys- ja Sosiaalialan Yrittäjät ry:n, Teso:n, ELY-keskusten ja muiden yrityspalvelu-organisaatioiden kanssa tuomme tänä syksynä esiin alan yrittäjyyden ja erityisesti pk-yritysten tärkeän merkityksen hoito- ja hoivapalvelujen tuottamisessa. Toimintamuotoina ovat eri puolilla Suomea järjestettävät alueelliset tilaisuudet.	Syksy 2012
Sosiaalipalvelujen toimialaseminaari - Sosiaalipalvelut 2012 toimialaraportti	20.11.
Yritysneuvojen täydennyskoulutus sosiaali- ja terveysalalle	29.-30.11.
Joustava työllistymis- ja kouluttautumisväylä vanhus- ja vammaispalvelujen avustaviin tehtäviin - Hoiva-avustaja koulutuksen valmistelu ja seurantar ryhmä	2011-2012
Hoito- ja hoiva-alan kansainvälistymisverkosto	2011-2012
Hyvinvointialan kehittäminen ELY-keskusaueilla: ELY-keskusten SOTE-yhdyshenkilöverkosto. Verkosto asetettiin 27.8.2012. Työryhmän tehtävänä on kehittää seudullisissa yrityspalvelutehtävissä toimivien yhteistyötä ja verkostoitumista SOTE-alalla.	2012

	Paikka	Osallistujat
	Toimialajärjestöt, henkilöstöjärjestöt, yrityspalvelut ja AY-järjestöt	45
	Jyväskylä, Laajavuori	120
	Helsinki, Ravintola Pihapaviljonki	22
	Helsinki, Postitalo	45
	Helsinki, Marina Congress Center	128
	Paikka	Osallistujat
	Jyväskylä 21.2. / Seinäjoki 22.2. / Kuopio 28.2 / Mikkeli 6.3. / Vaasa 8.3 / Oulu 14.3. / Pori 16.3. / Kouvola 21.3. / Helsinki 22.3. / Turku 28.3. / Hämeenlinna 29.3. / Joensuu 4.4. / Kajaani 3.5. / Rovaniemi 11.5.	120 eri tahoa
	Hämeenlinna, Aulanko	158 osallistujaa
	Jyväskylä, Koulutus- ja kehittämiskeskus Salmia	30 kurssilaista
	Seinäjoki 11.10. / Forssa 11.10. / Porvoo 12.10. / Turku 16.10. / Lappeenranta 17.10. / Lohja 18.10. / Mikkeli 31.10. / Kannus 1.11. / Viitasaari 7.11. / Tampere 14.11. / Savonlinna 15.11. / Kajaani 21.11. / Lahti 23.11. / Pietarsaari 27.11. / Rovaniemi 27.11.	500
	Vantaa, Flamingo	55 osallistujaa
	Jyväskylä, Koulutus- ja kehittämiskeskus Salmia	30 kurssilaista
	TE-toimistojen, ELY-keskusten, koulutusorganisaatioiden sekä valtionhallinnon yhdyshenkilöt ovat kokoontuneet 8.6. / 14.10.2011, 7.2. / 23.3. / 25.9.2012	
	12.12.2011 ja 2.2. / 1.3. / 8.5. / 26.9. / 8.10. / 3.12.2012	
	Verkostotapaaminen Hämeenlinnassa 19.9.2012 Verkoston videoneuvottelukokoukset 13.6. / 20.8. / 12.11.	

Työ- ja elinkeinoministeriö
HYVÄ-ohjelma
PL 32, 00023 VALTIONEUVOSTO
Puhelinvaihte: 029 506 0000
Sähköposti: kirjamo@tem.fi
www.tem.fi/hyva

Taitto: Edite Publishing Oy
Kuvitus: Shutterstock/Plugi
Julkaistu 9/2013

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ
ARBETS- OCH NÄRRINGSMINISTERIET
MINISTRY OF EMPLOYMENT AND THE ECONOMY